

GEORGE TABORI

JUBILEUM

GEORGE TABORI

JUBILEUM

A nemluvme o neštěstí. Mluvme o hanbě.

Překlad:

Režie a výprava:

Hudba:

Scénická hudba:

Dramaturgie:

Inspice:

Text sleduje:

Petr Štědroň

André Hübner-Ochodlo

Jerzy Satanowski

Adam Żuchowski

Tomáš Vůjtek

Vojtěch Oreníč

Kamila Holaňová

Osoby a obsazení

Arnold, hudebník

Lotte, jeho žena

Mitzi, jejich neteř, spastička*

Otto, kadeřník

Helmut, jeho žena

Jürgen, Helmutův synovec

Duch Arnoldova otce

hrobník Wumpf čili Smrt

Vladislav Georgiev

Alena Sasínová-Polarczyk

Tereza Dočkalová

Josef Kaluža

Michal Moučka alt. Albert Čuba

Marek Cisovský

Marek Cisovský

Dana Fialková

* trpící formou křečové obrny

česká premiéra | sobota 18. září 2010 | 18.30 hodin

George TABORI

(původním jménem György Tábori; 24. 5. 1914, Budapešť - 23. 7. 2007, Berlín) napsal Jubileum na zakázku pro bochumské divadlo (Schauspielhaus Bochum) a ve vlastní režii zde hru uvedl 30. ledna 1983, kdy uplynulo přesně na den padesát let od Hitlerova nástupu k moci. Zároveň si v této hře zahrál Ducha Arnoldova otce. Téhož roku získal za svůj text nejvýznamnější německé divadelní ocenění - Cenu mülhaimerských dramatiků (Mülheimer Dramatikerpreis).

Taboriho Jubileum uvádíme v české premiéře. Je to brilantně napsaná hra, v níž ožívají hrůzy holokaustu, které jsou konfrontovány s naší přítomností. Bohužel, hra nijak nezestárla a je

stále aktuální. Tabori totiž napsal grotesku o mrtvých i živých, o zločincích i jejich obětech, o smrti v plynových komorách, ale i o naději, že se prožité hrůzy

už nebudou opakovat. I my dnes doufáme, stejně jako doufal Tabori, a stejně jako on vidíme, že hajlování zdaleka ještě nepatří jen minulosti.

Hitlerův nástup k moci zazžil Tabori doslova na vlastní oči, neboť v letech 1932

až 1934 pracoval v berlínském hotelu Adlon & Hessler v Kantově ulici. Ač se chtěl původně po maturitě věnovat literární práci, poslechl svého otce, který ovšem dokázal argumentovat velmi přesvědčivě („Můj milý synu, protože je v naší zemi víc básníků než čtenářů a mnozí z nich se dopějí až k sebevraždě ulehnutím na koleje, nemám jinou možnost než tě vyslat do hotelové branže.“). Ve své vzpomínkové knize Autodafé se Tabori ke svému berlínskému pobytu vrací a jeho vzpomínky zajímavě rezonují v promluвах Arnolda a jeho ženy Lotte.

Konfrontace dozrívajících mírových časů s nastupující érou hnědého moru tak vyznívá velmi autenticky.

Arnold

Nezapomenutelný Delphi-Palast v Kantsrasse, u každého stolečku telefon, ten tvůj bubikopf, tvoje pepito-šaty s límečkem z bílého piku. Smím prosit, řekl jsem troufale a vzal tě útokem.

Na znamení zlosti na mod-rookou Anne jsem jednoho

sobotního odpoledne navštívil slavný Delphi-Palast, kde ve čtyři servírovali čaj o páté a tančilo se.

Taneční parket lemovaly stoly, na každém z nich byl telefon. Seděli tu muži a hlavně ženy, volali si a tančili. Bylo to dost zvláštní, všichni cizinci ve světě, který nestvořili; tančili spo-

lu a zas se rozcházeli. Seděl jsem ležérně, jak to jen šlo, samozřejmě se sraštělým čelem, nohu přes nohu, sondoval jsem terén a snažil se vypadat nezúčastněně. Parket byl přeplněn tančícími páry; ke své nelibosti jsem si všiml, že hodně jich sestávalo z žen. Kde jsou muži? Asi ve Weddingu, rudí a hnědí

a rozbíjejí si hlavy, co jiného by mohli v sobotu odpoledne dělat. Jo, politika je pro góje, povzdechla si má teta Agáta mnoho let předtím, než ji znásilnili a zavraždili. Mezitím jsem se rozhlížel, jen tak mimochodem samozřejmě, rozhodil nohy a všiml si o dva stoly a telefony dál vysoké blondaté dívky, ne, ženy, taky pozorovala tanec a s nohama přes sebe-probohal-kouřila cigaretu. Doma, aspoň v mých kruzích, dámy na veřejnosti nekouřily, snad v ústraní svého bytu, kromě tety Agáty ovšem, která si cigarety také sama balila, šedesát nebo sedmdesát kousků za den, k nespokojenosti mého otce. Žena však nejen vyfukovala modrý dým do okolí, ale předtím jej i šlukovala. Pozoruhodný pohled. Vytočil jsem její číslo a velmi chladnokrevně pravil: „Nezatančila byste si se mnou valčík?“ Odpověděla: „Těší mě, že se s vámi

seznámím." Položil jsem sluchátko, šel o dva stoly dál a uklonil se před ní. „Jutta," řekla, stále ještě na telefonu. „Baron Hidalgo," představil jsem se. „Vynasnažím se," pokračovala, „abych ze sebe vydala to nejlepší, i když valčík není má silná

stránka." Přinejmenším se na mě podívala, odspoda nahoru, a povstala. Byla obrovská, měla alespoň dva metry a na sobě černobíle kostkované šaty, běžně nazývané pepita. Šla přede mnou k parketu, zkusil jsem to se zdrženlivým, volným

operetním druhem valčíku, s půlmetrovým odstupem, abychom si viděli do očí, ale položila mi ruku na rameno a škubnutím mě k sobě přitáhla, ocitl jsem se nosem mezi jejími prsy, agresivně malými a špičatými, a takhle se valil okolím. Pak přišel

foxtrot a - nadále mezi jejími prsy - tango. Chtěl jsem zrovna pronést něco jako „není ten sníh nádherný?“, ale přísně řekla: „Nechte mluvit naše nohy." V šest večer mě, zcela vyčerpaného, vyvedla a tam v berlínském sněhu mi položila ruku na rameno - připadal jsem si jako klučik - a prohlásila: „Chtěla bych vyjádřit svou vděčnost. Jedu teď do Drážďan, kde mě čeká má rodina sestávající z otce, matky a čtyř bratrů. Ale v pátek budu zpátky a potěšilo by mě, kdybych vás potkala přesně v pět u Gedächtniskirche a prožila s vámi okouzující večer."

Lotte

Přehoz přes postel byl z červeného sametu, s vyšívanou hlavou Karla Marxe. Dělalš obličej, když jsem ho sundávala. Na misce leželo jablko, a já jen řekla - Byl byste tak laskav, pane Sterne, a lehnul si vedle mě,

a než jsem to dořekla, už jsi byl. Později pochodňový průvod. Hnědá záplava ve Wilhelmstrasse. Führer stál u okna a dělal mávy mávy. A ty blbče, jsi mu mával zpátky.

Arnold

Vypadal tak osaměle.

Jutta Pepita čekala u Gedächtniskirche. „Jdete pozdě," uvítala mě. „Vy jste přišla brzy," pokusil jsem se o dospělou převahu. „Jdeme," prohlásila. Šli jsme do nedaleké kavárny Zneuznaná hospodyňka. Byla jich téměř plná, já tam byl jedinou mužskou bytostí. Jutta pila kávu a snědla tři různé kousky dortu. Pak, když si zapálila cigaretu, se zeptala: „Mám se jít podívat, jak bydlíte?" Šli jsme na Rankestrasse. Zůstala stát u dveří pokoje a zkoumala jej. „Zatáhni závěsy," poručila a vysvlékla se, spořádaně jeden svršek po druhém. Pak si lehla

na postel přikrytou vínově rudým uměleckým dílem, vyšívanou tváří zesnulého císaře. Políbil jsem její levé koleno. „Pojď nahoru." Nevěděl jsem, co tím myslí, ale vylezl jsem na ni a jaksi do ní vstoupil. Dvakrát zavzdychala, pak mi položila ruku na rameno a řekla: „Děkuji za pěkné odpoledne. Jsi mladý, nemůžeš za to." Tohle byla Jutta Pepita. Víckrát jsem ji už neviděl.

Jednou večer šel kolem Heini, zachumlaný do kabátu, a trval na tom, že mě s sebou vezme na Wilhelmstrasse, kde se konal průvod s pochodněmi a zpěvem. „Die Fahnen hoch," a tak dále. Heini fotografoval. „Je to historická příležitost." A dodal: „Kéž by se skácel mrtveji!" On, Vůdce, s knírkem mezi nosem a rty, se objevil v okně a kynul davu. Byl trochu shrbený, ubožáček, řekl jsem si, a zas jsem se mylil.

aréna

komorní scéna

28. října 2, 701 85 Moravská Ostrava • www.divadloarena.cz

e-mail: info@divadloarena.cz, jsmetuprovas@divadloarena.cz

Prodej vstupenek v pokladně KSA: po - pá 10.00 - 12.00 hod. • 13.00 - 18.30 hod.
so - ne - svátky (pouze v den představení): 17.30 - 18.30 hod.

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

PROSÍME CHOĎTE VČAS, po zahájení představení není možný přístup do hlediště.

Autorská práva k dramatickému textu a překladu zastupuje
AURA-PONT s.r.o., Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4

Autor fotografie na titulní straně je Roman Polášek
Autorem fotografií k programu Jubilea je Marysia Zaporowska

Divadelní inscenace realizujeme za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky.

Komorní scéna Aréna, příspěvková organizace zřizovaná a financována statutárním městem Ostrava.

OSTRAVA!!!

www.divadloarena.cz